

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 1. oktober 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings efterårssamling, onsdag den 1. oktober 2008.

Grønlands Landsting behandlede følgende punkter:

Punkt 64:

Redegørelse om Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland.

(Landsstyreformanden)

Ved forelæggelsen af den grønlandsk-danske selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland oplyste Landsstyreformand Hans Enoksen bl.a., at selvstyrekommissionen færdiggjorde sit arbejde den 17. april 2008. Den 6. maj 2008 afleverede kommissionen sin betænkning til statsministeren og landsstyreformanden ved en højtidelighed i Katuaq. Den 18. juni 2008 præsenterede kommissionen sin betænkning i Katuaq. Med præsentation havde kommissionen afsluttet sit arbejde, og kommissionen er nu ophørt.

Landsstyreformanden fremhævede, at det centrale dokument i betænkningen er *Udkast til Lov om Grønlands Selvstyre*. Selve lovforslaget med tilhørende bemærkninger, som den danske regering forelægger hjemmestyret til udtalelse, kan afvige fra udkastet i betænkningen. Sådanne afvigelser er eller vil blive oplyst i forbindelse med landsstyrets informationskampagne.

Lovforslaget om selvstyre samt et lovforslag om henholdsvis visse personalemæssige spørgsmål og et lovforslag om forskellige forhold i forbindelse med selvstyre, vil blive forelagt Landstinget til udtalelse, umiddelbart efter at resultatet af en folkeafstemning den 25. november 2008 foreligger.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqputaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

Landsstyret håber at befolkningen afgiver et klart ja til indførelse af selvstyre. Med en stor folkelig opbakning, vil landstinget med størst mulig vægt kunne afgive sin udtalelse om lovforslagene, inden disse fremsættes i Folketinget.

Landsstyret forventer, at Folketinget kan behandle forslagene således at selvstyret er en realitet den 21. juni 2009.

Landsstyrformanden sammenfattede sin redegørelse om selvstyrekommissionens betænkning til en gennemgang af 5 overordnede emner:

- Anerkendelse af den grønlandske befolkning som et folk i henhold til folkeretten, med ret til selvbestemmelse.
- Ved overtagelse af råstofområdet vil det grønlandske folk overtage ejendomsretten til råstofferne. Grønland får også indtægterne fra råstofferne. ”Det har været en hård kamp igennem årtier at forsøge at opnå retten til undergrundens ressourcer. Ved indførelsen af selvstyre, vil det endelig blive virkelighed”.
- Det grønlandske sprog bliver det officielle sprog i Grønland. Grønlandsk og dansk skal stadig kunne anvendes i offentlige anliggender. Den Nordiske Sprogkonvention vil også stadig være gældende. Der er ikke fundet behov for bestemmelser om dansk i selve lovforslaget om selvstyre, men kun i lovbemærkningerne. Uanset dette, understregede landsstyrformanden, at der stadig skal undervises grundigt i dansk i skolerne, ligesom der skal undervises grundigt i grønlandsk og engelsk.
- Ordningen for de fremtidige økonomiske relationer mellem Grønland og Danmark blev beskrevet som en fremadskuende økonomisk ordening, der også indebærer, at Grønlands afhængighed af bloktilskud fra staten ikke som hidtil forøges, men i stedet kan blive mindre. Bloktilskuddet fortsætter under den nye ordening, og erstattes kun gradvist, hvis Grønland får indtægter fra undergrunden. Staten forudsættes at holde standarden på sagsområderne oppe, så længe staten varetager sagsområdet. Overtagelse af et sagsområde fra staten vil ske, når selvstyret selv vurderer, at man er klar til det – økonomisk og personalemæssigt.
- Kommissionens forslag rummer en procedure for, hvorledes et grønlandsk ønske om selvstændighed kan virkeliggøres. Den dag Grønlands selvstændighed bliver aktuel, skal man igennem en grundig proces, hvor det blandt andet er et krav, at befolkningen skal høres. Beslutningen om Grønlands selvstændighed ligger hos det grønlandske folk.

Partierne fremlagde synspunkter til betænkningen, svarende til partiernes officielle stillingtagen til selvstyrekommissionens betænkning og heri kommissionens forslag til en ny selvstyrelov for Grønland. Således udtrykte partierne Siumut, Inuit Ataqatigiit, Atassut og Kattusseqatigiit Partiiat samt løsgænger Marie Fleischer sig positivt om betænkningen med håb om befolkningens positive stillingtagen til forslaget ved den planlagte vejledende folkeafstemning den 25. november 2008. Partiet Demokraterne udtrykte sin modstand mod forslaget.

Punkt 79:**Forslag til landstingslov om ændring af landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)
(1. behandling)

Lovforslaget rummer en teknisk rettelse til den gældende danske og gældende grønlandske version af loven.

Samtlige partier udtrykte tilslutning til forslaget, som blev henvist til behandling i landstingets skatte- og afgiftsudvalg forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 111:**Forslag til Landstingsforordning om Planlægning og arealanvendelse.**

(Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer)
(1. behandling)

Ved fremlæggelsen af forordningsforslaget bemærkede landsstyremedlemmet, at den gældende plan- og arealforordning stammer fra 1986. Den gældende lovgivning er på flere punkter ikke længere tidssvarende. Dette gælder i særdeleshed i forlængelse af struktur-reformen i den offentlige sektor i Grønland.

Hovedpunkterne i forslaget vedrører nye retningslinjer for landsplanlægning, en sammenlægning af forskellige kommunale plantyper samt overdragelse til kommunerne af arealkompetencen i det åbne land (uden for by- og bygdezonen).

Samtlige partier udtrykte tilslutning til forslaget, som blev henvist til behandling i landstingets bolig- og infrastrukturudvalg forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 72:**Forslag til landstingsbeslutning om Grønlands Hjemmestyres udtalelse til forslag til lov om ændring af lov om sundhedsvæsenet i Grønland.**

(Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed)
(1. behandling)

Ved fremlæggelsen af beslutningsforslaget sammenfattede landsstyremedlemmet, at Sundhedsvæsenet blev hjemtaget til Grønland i 1992. Kompetencen til at fastsætte regler på sundhedsområdet overgik dermed til Grønlands Hjemmestyre. På det tidspunkt var lovgivning om "tvang i psykiatrien" dog underlagt Justitsministeriet.

Landsstyret finder det uhensigtsmæssigt, at hjemmestyret ikke kan fastsætte regler om og administrere hele det psykiatriske område og kompetencen ønskes overført til hjemmestyret så alle aspekter af psykiatrisk behandling af patienter, på samme måde som behandling af andre patienter, bliver undergivet Hjemmestyrets regelfastsættende kompetence og administration.

Landsstyret indstillede på den baggrund, at landstinget tiltræder at den foreslåede ændring af lov om sundhedsvæsenet i Grønland bliver vedtaget i Folketinget.

Samtlige partier udtrykte tilslutning til forslaget, som blev henvist til behandling i landstingets sundhedsudvalg forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 63:

Forslag til landstingsbeslutning om Grønlands Hjemmestyres udtalelse om forslag til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af lov om registreret partnerskab mv.

(Landsstyreformanden)

(1. behandling)

Ved fremlæggelsen af beslutningsforslaget sammenfattede landsstyreformanden, at landsstyret fra Familiestyrelsen, Justitsministeriet har modtaget forslag til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af lov om registreret partnerskab m.v. til udtalelse.

Forslaget betragtes som led i en generel ajourføring af den familieretlige lovgivning for Grønland. Landsstyret indstillede at landstinget tilslutter sig anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af lov om registreret partnerskab m.v.

Samtlige partier udtrykte tilslutning til forslaget, som overgår til 2. behandling i landstinget i den foreliggende form.

Punkt 4:

Valg af medlemmer og suppleanter til Landstingets stående udvalg og repræsentationer.

(Landstingets Formandskab)

Punkt 5:

Valg af medlemmer og suppleanter til råd og nævn.

(Landstingets Formandskab)

Der indberettes ikke fra disse dagsordenspunkter.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne